

NARCIS MONTURIOL

Font: www.wikipedia.org

Narcís Monturiol i Estarriol ([Figueres](#), [28 de setembre](#) de [1819](#) - [Sant Martí de Provençals](#), [Barcelona](#), [6 de setembre](#) de [1885](#)) va ser un [enginyer](#), [intel·lectual](#), [pintor](#),^[1] [polític](#) i [inventor català](#), cèlebre per la invenció del primer [submarí](#) tripulat amb motor de combustió i impulsat per una forma primerenca de propulsió independent per aire

Biografia

Monturiol va néixer a [Figueres \(Alt Empordà\)](#), en el si d'una família de menestrals (el seu pare era [boter](#)). Inicià estudis de [Medicina](#) a [Cervera](#), que decidí abandonar i cursà la carrera de [Dret](#) a [Barcelona](#), on es llicencià el [1845](#).

En lloc d'exercir la seva carrera, preferí dedicar el seu talent a l'activisme ideològic i, més tard, a la ciència i la tècnica. Formà part del nucli més actiu d'intel·lectuals catalans del moment, juntament amb [Josep Anselm Clavé](#), [Francesc Sunyer i Capdevila](#) o [Ildefons Cerdà](#). La seva amistat amb [Abdó Terrades](#) el portà a afiliar-se al Partit Republicà, a exercir de redactor d'*El Republicano* i a interessar-se pel [socialisme utòpic](#). Participà a les [bullangues](#) de Barcelona dels anys [1842](#) i [1843](#). Aprenqué l'ofici d'impressor i el [1846](#), el mateix any que es casà amb la seva muller Emília, fundà una [impremta](#) amb un amic. Hi va publicar revistes i pamflets en els quals divulgava les seves idees radicals a favor del feminisme, el pacifisme i el comunisme. Simpatitzà aviat amb les idees d'[Étienne Cabet](#), amb el qual mantingué correspondència i en fou un seguidor entusiasta. En difongué l'ideari icarià a través de les seves publicacions, en particular la revista *La Fraternidad* ([1847](#)), la primera publicació periòdica [comunista](#) de l'estat espanyol. A les seves pàgines publicà una traducció a l'espanyol de la novel·la de Cabet *Voyage en Icarie*, feta per ell i el seu amic F. J. Orellana, i donà suport a la participació catalana a les comunitats utòpiques cabetianes "Icària" i "Nova Icària" (expedició de [Joan Rovira](#) el [1848](#)). També va fundar la revista *La Madre de Familia* ([1846](#)), en la qual prometia "defensar les dones de la tirania dels homes", i va coeditar, amb [Joan Landa](#), la sèrie *Hombres i mujeres célebres de todos los tiempos*.

Amb les revolucions de [1848](#) el govern espanyol tancà *La Fraternidad* i hagué d'exiliar-se a [França](#). Va retornar a Barcelona, acollit a una amnistia, el [1849](#), i hi va fundar una nova revista, *El Padre de Familia* ([1849-1850](#)), però el govern li impedí l'activisme editorial i dirigí la seva atenció cap a la ciència i l'enginyeria, mentre, per sobreviure, imprimia material educatiu. Refugiat a [Cadaqués](#) a causa de les seves activitats polítiques ([1855](#)), on es guanyà la vida com a pintor, observà la difícil i perillosa feina dels recol·lectors de [corall](#). Això el va portar a reflexionar sobre les possibilitats de la navegació submarina i, quan tornà a Barcelona, el setembre de [1857](#) organitzà, amb amics empordanesos, la primera societat comercial de l'estat espanyol dedicada a l'explotació d'aquest tipus de navegació amb el nom de *Monturiol, Font, Altadill y Cía.*, dotada amb un capital de 10.000 [pessetes](#).

Rèplica de l'*Ictíneo I* davant del [Museu Marítim a Barcelona](#).

El [1858](#) presentà el seu projecte en un opuscle titulat *El Ictíneo o barco-pez*. El seu primer [submarí](#), l'*Ictíneo I*, va ser avarat al port de [Barcelona](#) el [28 de juny](#) de [1859](#). El primer viatge tingué lloc el [23 de setembre](#) d'aquell any, al mateix port de [Barcelona](#). Davant de molt de públic, entre el qual hi havia accionistes, autoritats de la Marina i la premsa, va aconseguir fer navegar el vaixell completament submergit durant dues hores i vint minuts, i fer-lo tornar a la superfície.^[2] D'altres proves posteriors encara van tenir més repercussió i el govern d'[Isabel II](#) es va veure forçat a prometre ajuda, que mai no va arribar, i de fet va introduir tota mena de dificultats tot i el suport de personalitats tan prestigioses com [Josep de Letamendi](#). Amb el capital obtingut va constituir l'empresa "La Navegación Submarina" amb l'objectiu de desenvolupar l'*Ictíneo II*, que va atreure un cert interès de les altes instàncies militars. Aquest nou submarí, que estava dotat d'un sistema de propulsió [anaeròbica](#), va ser avarat al port de [Barcelona](#) el [2 d'octubre](#) de [1864](#). Tot i aquests èxits, el [1867](#) la seva companyia va fer fallida i, davant la manca de suport, Monturiol va decidir desmantellar el submarí i abandonar el projecte. El [1869](#) va escriure el primer tractat de navegació submarina, amb el títol d'*Ensayo sobre el arte de navegar por debajo del agua* (imprès el [1891](#)).

A partir de [1868](#) va retornar a l'activitat política. Com a membre del Partido Federal, fou diputat per [Manresa](#) a les Corts Constituents de la [Primera República Espanyola](#) ([1873](#)) i, poc després, nomenat director de la [Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre](#), amb seu a [Madrid](#), càrrec que exercí durant els mesos que perdurà el règim republicà i on posà en pràctica un procés de la seva invenció per incrementar la velocitat de producció de paper adhesiu.

D'altres invencions seves foren una màquina per fer cartipassos; una màquina per fer cigarretes (l'única que patentà, el [1866](#)); uns pinsos per a conills fets a partir de fusta de [salze](#); un procediment de fabricació de [sabó](#) en fred; unes soles de [sabates](#) sintètiques; una cola líquida per a fusta; unes camises per a cilindres de motor; un [betum](#) per a sabates; un [velògraf](#) o aparell destinat a l'obtenció de còpies d'un original escrit o dibuixat; un projecte d'un tramvia funicular per a [Tarragona](#); un projecte per portar a Barcelona les aigües del Ter; un receptor giratori de vapor, un sistema de conservació de carns, etc.^[3]

El [1882](#) encara va publicar un diari, *El Anunciador Financiero*. Va morir el [1885](#), arruïnat i completament oblidat, a [Sant Martí de Provençals](#), una antiga població actualment agregada a Barcelona on els anys [1846-1847](#) un grup de cabetians catalans havien fundat una comunitat icariana. El [1972](#) les seves restes foren traslladades a Figueres i inhumades a la secció de personalitats il·lustres del cementiri municipal.

Obres

Narcís Monturiol vers [1880](#)

- *El Ictíneo o barco-pezu*
- *Ensayo sobre el arte de navegar por debajo del agua*
- *Memoria sobre la navegación submarina*
- *Un reo de muerte. Las ejecuciones y los espectadores: consejos de un padre a sus hijos*
- *Estudios de Historia Natural*
- *Del magnetismo terrestre*
- *Estudio de las corrientes marinas*
- *Descubrimiento del Polo*
- *La gravitación universal*

Posteritat

La narrativa i el cinema han donat lloc a dues biografies de Narcís Monturiol:

- [Josep Puig i Pujades](#), *Vida d'heroi: Narcís Monturiol, inventor de la navegació submarina*, Barcelona, L'Avenç, [1918](#) (ed. facsímil: Ajuntament de Figueres, 1985).
- [Francesc Bellmunt](#), *Monturiol, el senyor del mar*, [1993](#).

Monument a Narcís Monturiol

També ha originat el documental *Narcís Monturiol: tècnica i compromís social*, amb guió i realització d'Agustí Espriu, Barcelona, Fundació Videoteca dels Països Catalans, [2002](#).

El seu amic pintor [Ramon Martí i Alsina](#) el retratà més d'una vegada.

Dóna nom als "Premis Narcís Monturiol", instituïts l'any [1982](#) per la [Generalitat de Catalunya](#) per honorar entitats o persones que s'hagin distingit en els serveis prestats a Catalunya en el camp del progrés científic i tecnològic ("Placa Narcís Monturiol" i "Medalla Narcís Monturiol", respectivament).

És fill predilecte de la ciutat de Figueres, on té un monument a la Rambla (obra de Ricard Giralt i Enric Casanovas, [1918](#)) i el seu carrer natal li és dedicat. Té un altre monument a Barcelona, obra de [Josep Maria Subirachs](#) ([1963](#)). Barcelona acull també rèpliques dels seus dos submarins (al Museu Marítim i al port vell).

Porten el seu nom diferents centres d'ensenyament secundari i primari de [Barcelona](#), Figueres, [Parla \(Madrid\)](#) i [Roses](#).

Des de [1917](#) alguns submarins de la marina espanyola han portat el seu nom. El [1987](#), per commemorar el primer centenari de la seva mort, el servei de correus espanyol li dedicà un segell de 20 [pessetes](#).^[4]

Cap altre submarí no va emprar un sistema anaeròbic de propulsió fins [1940](#), quan la marina alemanya va posar en pràctica els mateixos principis de Monturiol. El problema de la propulsió independent per aire només es va resoldre amb la invenció del submarí nuclear per la marina nord-americana el [1951](#).